

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY
MESEVÁR TAGÓVODÁJA
„VARÁZSLATOS TERMÉSZET”
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Mesevár Tagóvoda

Készítette: MIÓVI Mesevár Tagóvodája nevelőtestülete
Hatályos: 2025. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

A Mesevár gyermekvilága	4
I. Gyermekkép, óvodakép.....	5
I.1. Gyermekképünk.....	5
I.2. Óvodapedagógus képünk.....	5
I.3. Óvodaképünk.....	6
I.4. Helyi Pedagógiai Programunk célja.....	7
I.5. Alapelveink.....	8
II. Az óvodai nevelés feladatai.....	8
II.1. Az egészséges életmód alakítása.....	8
II.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értéorientált közösségi nevelés.....	10
II.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	11
II.3.1. Anyanyelvi fejlesztés és nevelés	11
II.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés.....	13
II.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.....	15
II.4.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek.....	15
Tehetségígéretek nevelése, fejlesztése.....	15
SNI, BTMN gyermekek nevelése, fejlesztése.....	16
Hátrányos helyzetű gyermekek.....	17
II.5. Mérési mutatók.....	17
III. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	18
III.1. Személyi feltételek.....	18
III.2. Tárgyi feltételek	19
III.3. Az óvodai élet megszervezése.....	20
III.3.1. Az óvodai csoportok dokumentumai.....	20
III.3.2. Fejlesztő, iskola előkészítő tevékenységek.....	22
III.3.3. Az óvoda kapcsolatai.....	22
III.4. Pedagógiai folyamatok tervezése.....	23
III.4.1. Napirend.....	23
III.4.2. Heti rend.....	24
IV. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	25
IV.1. Játék.....	25
IV.2. Tevékenységben megvalósuló tanulás.....	25
IV.2.1. Verselés, mesélés.....	27
IV.2.2. Ének, zene, népi játék, tánc.....	28
IV.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	29
IV.2.4. Külső világ tevékeny megismerése.....	29
IV.2.5. Mindennapos mozgás	30
IV.3. Munka jellegű tevékenységek.....	32
V. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére.....	33
Felhasznált irodalom.....	34

A Mesevár gyermekvilága

A Bükk-hegység lábánál, a Diósgyőri várhoz közel, friss levegőjű zöldövezet közepén található az óvodánk. A vár, a Szinva patak, az erdő közelsége, mint környezetünk szépségei és értékei minden nap új csodákkal gazdagítanak bennünket. A minket körülölelő természet és a gyermekek mesevilága, valamint intézményünk régi neve – Könyves Kálmán úti Óvoda – készítetett arra, hogy egy ránk illő nevet válasszunk óvodánknak, így lettünk Mesevár Óvoda.

Mi

Együtt

Segítünk

Egy

Varázslatos világba

Átlépni a

Ránk bízott gyerekeknek

Néhány év elteltével döntöttük el közösen, hogy alternatív törekvéseket megismerve, saját arculatú, adott körülményeink között megvalósítható és működő programot dolgozzunk ki. Kíváncsiságunk, érdeklődésünk, hivatásszeretetünk arra készítetett bennünket, hogy egy jól bevált napirenddel, lelkes, megújulni vágyó óvodapedagógusokkal működő óvodánk mindennapjait saját módszereinkkel szervezzük meg.

Hitvallásunk: formálni a ránk bízott óvodásokat és megmutatni számukra a világot olyannak amilyen. Programunk a külső világ tevékeny megismerésére épül és komplexitásra törekszik. Az ismereteket nem elszigetelten, hanem összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban mutatjuk be a gyermekeknek, úgy, ahogy a valóságban előfordul.

Többéves pedagógiai munkánk eredményei és tapasztalatai, illetve a társadalmi változások számunkra is szükségessé tették egy új, saját arculatunkat tükröző helyi program kidolgozását. Pedagógiai Programunk a gyermeket megillető jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartását és esélyegyenlőséget biztosítja. A gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődését igyekszünk az óvodai nevelés során innovatív pedagógiai törekvésekkel biztosítani, fő irányelvünk a gyermekközpontúság. Az intézményünket választó szülők támogatják nevelési értékeinket, továbbra is igénylik, hogy ebben a szemléletben neveljük gyermekeiket. Programunk irányelvei

figyelembe veszik a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelését, szorosan együttműködve a családdal, szükség esetén a megfelelő szakemberek bevonásával.

A mindennapi munkánkat szem előtt tartva, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának irányelveit figyelembe véve, a törvényi kötelezettségeknek eleget téve és az intézményünk iránti elvárásoknak és igényeknek megfelelően dolgoztuk ki saját Helyi Óvodai Pedagógiai Programunkat.

Programunk új, módosított elnevezése: **„Varázslatos természet”**.

MIÓVI Mesevár Tagóvodájának Helyi Pedagógiai Programjába 2023. januártól beépült az „Alakítsuk együtt jövőnket” mentálhigiénés program gyakorlati megvalósítása, folyamatos nyomon követése, tagintézményen belül Jó gyakorlattá alakításának megalapozása.

I. Gyermekkép, óvodakép

I.1. Gyermekképünk

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és saját programunk is szem előtt tartja, hogy az ember mással nem helyettesíthető egyéniség, szellemi, erkölcsi és pszichológiai értelemben egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Ez a kor a kisgyermek második kiteljesedett fázisa, amely a gyermek személyiségének jelentős változását életkoronkénti és egyénenkénti eltéréseit tükrözi.

Számunkra fontos, hogy milyen környezetben tevékenykednek, fejlődnek gyermekeink.

Igyekszünk olyan spontán és tervszerű környezeti légkört teremteni, mely kedvező befolyással bír a gyermekek fejlődő személyiségére, tehát boldog, derűs, kiegyensúlyozott, érzelmekben gazdag gyermekké válnak. Nyitottak az új befogadására, érzékenyen reagálnak a természeti és társadalmi problémákra, őszinte érdeklődéssel fordulnak egymáshoz a közvetlen és tágabb környezetükben.

I.2. Óvodapedagógus képünk

Óvodánk egész dolgozói köre- az óvodapedagógusok és a nevelést és oktatást közvetlenül segítők- elkötelezetten hisz abban, hogy a gyermekek iránti szeretettel és feltétel nélküli elfogadással lehet teljes értékű, harmonikus személyiségű gyermekeket nevelni.

Nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosít, a társadalmi egyenlőség elvét figyelembe véve, előítéletek nélküli szemléletet követ.

Minden gyermeket egyéni képességeihez mértén fejlesztünk, lehetőséget biztosítunk a tehetségigérek kibontakoztatására és az esélyegyenlőség megteremtésével a hátrányok kompenzálására.

Úgy érezzük, gyermekképünket hűen tükrözi ez az idézet:

„HA
türelemben nő fel, türelmes lesz
bátorítják, bizalmat örököl
megdicsérik, megtanulja értékelni a dolgokat
őszinteséget lát, törekedni fog arra
biztonságot érez, megtanul hinni
a gyermeket elismerik
megtanulja becsülni magát
szeretik és barátságosak vele,
megtanul szeretetet találni a világban.”

I.3. Óvodaképünk

Az óvoda olyan nevelési intézmény a közoktatás rendszerében, ahol a gyermekek 3. életévétől az iskolába lépésig neveljük, fejlesztjük. Intézményünk funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő. A funkciók teljesítésének hatására a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodánk a Kilián-déli lakótelep zöldövezetében található. Az intézmény 1965-ben épült állagát évről-évre védjük, karbantartjuk, ezért megfelelőek a mikrokörnyezeti adottságok.

Családias hangulatú óvodánkban 4 csoport van 100 férőhellyel.

Kedvező helyi adottságunkat, az ide járó gyermekek, szülők igényeit figyelembe véve alakítottuk egyéni arculatunkat, amely helyi pedagógiai programunkat is meghatározta.

„Varázslatos természet” programunk szemlélete az optimális feltételek megteremtésével szeretetteljes, érzelemben gazdag környezetet, sokoldalú, játékos fejlődési lehetőségeket, tevékenykedtetést biztosít a gyermekek egyéni képességeinek megfelelően. Számunkra nagyon fontos, hogy a nevelésünk cél- és feladatrendszerében a gyermekek mindenkifelett, elsőként szerepeljenek. A környezeti nevelés fő hangsúlyt kap munkánk során, ezért törekszünk arra, hogy nyitottak legyenek a természeti és társadalmi élmények befogadására.

A gyermekek személyiségéhez igazodva saját fejlődésük ütemében, egyéni képességeiknek és készségeiknek kibontakoztatásával, a mással nem helyettesíthető szabad játék elvének, a játék elsődleges szerepének megfelelően, közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedést.

Az óvodánk helyi adottsága a körülvevő környezet, valamint az elhivatott óvodapedagógusok szemléletmódja ösztönzött minket arra, hogy fő célként kezeljük a gyermek nevelésében a külső világ tevékeny megismerését.

Fontos számunkra a test egészségvédelme mellett a lélek egészségvédelme is, amely magába foglalja a testi, szellemi, lelki, szociális jólét állapotát.

Nevelőtestületünk minden tagja minőségi munkára törekszik, nyitott a megújulásra. Az

„Alakítsuk együtt jövőnket” mentálhigiénés mesterprogram adta lehetőségek beépítésével, gyakorlati alkalmazásukkal a gyerekek, a családok, a dolgozói kör, partnereink mentális állapotát nyomon követjük, támogatjuk, építjük.

Felnőtt és gyermekközösségünk nyitott arra, hogy az óvodánkba érkező nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek multikulturális és befogadó nevelését biztosítsuk.

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét szem előtt tartva, az integráció során az önazonosság elvének megtartásával, erősítésével lehetőséget adunk nyelvi kultúrájuk, hagyományaik ápolására.

Az alkalmazotti közösségünk vállalja, hogy óvodásaink fejlődése érdekében a jövőben is igyekszik megtartani az intézményünkben folyó szakmai munka színvonalát, partnereinkkel való jó kapcsolat ápolását.

Arra törekszünk, hogy összehangolt munkánk, kommunikációnk, bánásmódunk modell értékű legyen. Intézményünk neve továbbra is jelentsen garanciát, bizalmat. Figyelembe vesszük partnereink elvárásait a Fenntartó iránymutató célkitűzéseit, és elkötelezettséget érzünk a helyi pedagógiai programunkban megfogalmazottak eredményes megvalósítása iránt.

Mindezek mellett a továbbképzések során szakirányú végzettséget szerzett óvodapedagógusaink különféle tervszerű foglalkozásokat szerveznek, melyen a tehetséges, a hátrányos helyzetű, a speciális fejlesztést igénylő gyermekek is egyéni ütemben fejlődhetnek.

I.4. Pedagógiai Programunk célja

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását a hátrányok csökkentését elősegítse az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, beleértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

I.5. Alapelveink

Pedagógiai Programunkban nevelésünk alapelvei tükrözik gyermekképünk, óvodaképünk és nevelési filozófiánk gondolatát, amelyek a következőkben fogalmazódnak meg:

- a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, elfogadása, szeretetet és megbecsülést nyújtó óvodai élet alakítása
- a gyermekek egyéni képességeinek figyelembevételével, személyiségük sokoldalú kibontakoztatása
- nemzeti, etnikai kisebbség nevelése keretében biztosítani kell a kisebbségi önazonosság megőrzése, ápolása
- szükség esetén a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésünkben biztosítjuk az önazonosság megőrzését, társadalmi integrálását
- óvodai nevelésünk egész nap folyamán lehetőséget biztosít a gyermekek fejlesztésére, az egyéni képességeket és differenciált fejlesztést figyelembe véve, szakképzett pedagógusok által tudatosan tervezett program segítségével
- az óvodapedagógusok szem előtt tartják a játék elsődleges szerepét, a szabad zavartalan játéktevékenység feltételeinek biztosításával építik fel az óvodai nevelés feladatait a célkitűzéseik összhangjában, szem előtt tartva a komplexitás elvét

Alapelveink megvalósítása érdekében arra törekszünk, hogy érzelmi biztonságot nyújtó légkört formáljunk, amelyet sokszínű változatos tevékenységek révén valósítunk meg.

II. Az óvodai nevelés feladatai

A nevelési célunk elérése érdekében az óvodai nevelőmunkánk során az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk az óvodás korú gyerekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése révén:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés
- az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

II.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmód, életvitel, szokások és cselekedetek, valamint magatartásformák összessége, amelyek a gyermekek szellemi, lelki és testi egészségének megőrzését, fenntartását szolgálják, valamint a fizikai állapot védelmét és fejlesztését eredményezik. E területen célunk a gyermekek

helyes életritmusának, megfelelő öltözködésének, edzésének, mozgásának, pihenésének megszervezése, amelyekben az érzelmek dominanciája meghatározó.

A megvalósítás során figyelembe kell venni óvodánk gyermekeinek vele született adottságait, mentális és biológiai érés sajátosságait, személyi és tárgyi környezetet, amelyben a gyermekek élnek. Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodai nevelés feladata a gyermekek testi fejlődésének elősegítése:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteiknek, mozgásigényeinek kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- mindennapos mozgás feltételeinek biztosítása
- a gyermekek testi képességei fejlődésének segítése
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- az egészséges táplálkozás érdekében a gyümölcsnap bevezetése
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása
- a környezettudatos magatartás, fenntartható fejlődés megalapozása: szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, komposztáló kihelyezése, újrafelhasználás
- Óvodai tankert kialakítása, ismertető táblák kihelyezése
- a mozgás preventív szerepének érvényesítése az egészségtudatosság fontossága, a lelki egészségünk megóvására és megtartására törekvés

Célunk:

A kisgyermekek szükségleteinek kielégítése, mely elősegíti szomatikus, pszichikus és szociális fejlődésüket, hozzájárul egészségük megőrzéséhez, jó közérzetük, egészséges életmódjuk kialakulásához.

Feladatunk:

- egészséges környezet és eszközrendszer biztosítása
- helyes életritmus kialakítása: gondozás, testi szükséglet, mozgásigény kielégítése, testi képességek fejlesztése, mindennapos mozgás biztosítása

-
- a család és az óvoda együttműködése a szokások összehangolásával (egészséges táplálkozás, gyümölcsnapok)
  - ha szükséges speciális szakember bevonása a prevenciós és korrekciós testi, lelki fejlesztés megvalósításához a szülővel együttműködve.
  - rendszeres séták, kirándulások során élményszerű tapasztalatszerzés által a természet szeretetére, védelmére nevelés, a környezettudatos magatartás megalapozása és az ehhez kapcsolódó szokások kialakítása
  - óvodai tankertünkbe gyógy-, és fűszernövények ültetése, gondozása, megfigyelések végzése az ismertető táblák használatával, komposztálás az óvodában keletkező zöldhulladék felhasználásával
  - gyerek jóga néhány gyakorlata, légzésgyakorlatok, relaxációs zenékre való önkéntelen mozgás, ringatózás, pihenés, lazulás a délelőtti időszakban

II.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Ezért fontos, hogy:

- már az óvodába lépéskor kedvezőbb érzelmi hatások ériék a gyermeket
- az gyermek-óvodapedagógus, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és én tudatának alakulását, engedjen teret önérvényesítő, önkifejező törekvéseinek
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítthesse társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a másság elfogadására, tiszteletére
- a gyermekek mentálhigiénés állapotának nyomon követése, támogatása
- A gyermekek szocializációs folyamatának segítése érdekében fontos a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai életet szervezünk számukra, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának, szokás és normarendszerének) fejlődését.

A gyermekek nyitottságára építve elősegítjük, hogy tudjanak rácsodálkozni a természetben fellelhető szépségekre, az emberi környezetben megmutatkozó belső értékekre. Tisztelje, becsülje, óvja természeti és társadalmi környezetét, a néphagyományok megismerésével alakuljon ki kötődése szülőföldjéhez.

A közösségi nevelés egy átfogó, alapvető folyamat, mely során értékes tulajdonságok, megfelelő értékrend alakul ki a gyermekekben. A szocializáció folyamatában a gyermekcsoport tagjai megismerik, elfogadják és alkalmazzák a környezetük normáit, szokásait, szabályait, értékeit. A gyermekek óvodába lépésétől kezdve érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó derűs, nyugodt légkört teremtünk. Szeretetteljes odafordulással, változatos tevékenységekkel, közös játékokkal könnyítjük meg a gyermekek befogadását a közösségünkbe. A gyermek szükségleteit figyelembe véve közösen alakítjuk ki a közösségi szokásrendet.

Az óvoda dolgozói mintául szolgálnak a gyermekek számára kommunikációjukkal, erkölcsi magatartásukkal, toleranciájukkal. Nevelő-fejlesztő munkánkat a dajkák segítő együttműködésével végezzük.

Célunk:

A gyermekek zavartalan fejlődésének biztosítása, a szociális biztonságérzet és a közösségi érzések megalapozása.

Feladatunk:

- nyugodt, derűs, befogadó biztonságos légkör kialakítása
- a gyermekekben a bizalom, szeretet és kötődés képességének megalapozása
- mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének alakítása
- pozitív társ és önértékelés kialakítása
- szociális érzékenységük fejlesztése
- önkifejező, önérvényesítő törekvéseik lehetővé tétele
- egymásra való odafigyelés, alkalmazkodás, humánus problémamegoldás

II.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása**II.3.1. Anyanyelvi fejlesztés és nevelés**

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikációkülönböző formáinak alakítása – helyes mintaadással - valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Különösen a beszédkedv

fenntartására, a gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

A mindennapi életben szinte minden területen megkívánják tőlünk az értelmes, tömör, világos, célratörő szóbeli kifejezést. A kisgyermek, amikor az anyanyelvét sajátítja el tulajdonképpen beszélni tanul és a beszéd révén a hozzá intézett közlések feldolgozásával, majd azok ismétlésével tanulja meg a nyelvet. Az anyanyelv használata szerves része az óvodai életnek és a nevelés egész folyamatának. Ezért nem kezeljük az anyanyelvi nevelést elszigetelten.

Szeretetteljes, biztonságot nyújtó, jó csoportlégkört teremtünk, ahol a gyermekek bátran megnyilatkozhatnak, kialakulhat beszédkedvük, elmondhatják a gyerekek, hogy érzik magukat az óvodában, mit szeretnének annak érdekében, hogy még jobban érezzék magukat.

Fontos szerepet tulajdonítunk a dramatizálás és bábozás adta lehetőségeknek, hiszen a gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze. Ezáltal felelevenítik tapasztalataikat, elképzeléseiket, esztétikai, szociális élményeiket. A bábozásnak személyiség formáló hatása van, mely lehetőséget nyújt az önmegvalósításra. A dramatizálás, bábozás nagy szerepet játszik a társas kapcsolatok alakulásában, mely csak oldott légkörben jöhet létre. A gyermekek szereplési vágya alkotó tevékenységgel párosul, melyben fejlődik emlékezetük, önértékelésük, alkalmazkodó képességük, szervezőkészségük.

Célunk:

A magyar nyelv szépségeinek megismertetésén és megbecsülésén keresztül a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének felkeltése, fenntartása, és a helyes beszéd kialakítása.

Feladatunk:

- anyanyelvünk, mint nemzeti kincsünk értékeinek átadása
- beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása
- a gyermekek aktív és passzív szókincsének bővítése
- verbális és nonverbális kifejezésmódok alkalmazása,
- érzelmeik, érzéseik kifejezésének segítése: hangulat kifejező piktogramok, üdvözlő tábla, érzelem kártyák használatával
- a már kialakított beszélgető kör folytatása
- beszédkultúra kialakítása (beszédfegyelem, mások meghallgatása)

-
- felnőtt közösségünk példa értékű kommunikációja

II.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés

Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása során az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve – egyéni fejlődési üteméhez mérten – biztosítson a gyermekeknek változatos tevékenységeket. Ezeken keresztül spontán tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről, amelyeket különböző tevékenységekben és élethelyzetekben gyakorolhatnak.

Az óvodában folyó értelmi nevelés feladatának tekintjük a gyermekek ismereteinek rendszerezését és gazdagítását, az értelmi képességek fejlesztését. Az ismeretek bővítését játékos, mozgásos tevékenységeken keresztül a gyermek aktív közreműködésével valósítjuk meg. Új fogalmak alkotására, valóság-hű tapasztalatok megítélésére, ok-okozati összefüggések felismerésére, tehát gondolkodni ösztönözzük gyermekeinket.

A kudarcmentes iskolakezdés biztosításában fontos helyet foglal el az értelmi képességek kibontakoztatása, így tud majd a gyermek 6-7 évesen önállóan alkotó, aktív módon gondolkodni. Ennek megfelelően tervezzük feladatainkat, szem előtt tartva és alkalmazkodva a gyermekek életkorához, hiszen az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, kreativitás) a gyermek fejlődésével minőségi változást mutatnak.

Célunk:

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve biztosítsunk nekik változatos tevékenységeket, amelyek által további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Feladatunk:

- a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának kielégítése
- a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása
- mentálhigiénés jólét állapotának biztosításával a gyermekek értelmi fejlődésének segítése
- a gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelően tevékenységek biztosítása
- a gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztése
- a rész-képességek, mint alapvető képességek segítségével magasabb rendű pszichés funkciók kialakítása
- a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet megerősítése

-
- optimális feltételek biztosítása minden területen a pszichikus funkciók fejlődéséhez
  - az egyéni képességek, életkori sajátosságok figyelembe vétele, a differenciálás elvének alkalmazása

Az értelmi képességek fejlesztési területei:**a) Az érzékelés fejlesztése:**

A tapintás, hallásérzék, látás és látásélesség finomítására törekszünk, a perspektivikus látás alakulását segítjük a természetben folytatott tevékenységekkel, szabályjátékokkal.

A hallás terén nem csak a zenei hallás fejlesztésére törekszünk, hanem a beszéd kifinomultabb hallását is alakítjuk. A megnevezett hangok megkülönböztetésére törekszünk, tudjanak különbséget tenni köztük, és azt meg is tudják fogalmazni.

A tapintási érzék fejlődését formák észlelésével és tárgyak manipulálásával segítjük.

b) Az észlelés fejlesztése:

Az észlelés az érzékelés alapjaira épül. A tárgyak számos tulajdonsága egyszerre tükröződik vissza tudatunkban, az ingerületek egysége kép formájában tükrözi a valóságot, ekkor beszélünk észlelésről.

A gyermekek eddigi tapasztalatait felhasználva, arra építve az analízis és a szintézis műveletét igyekszünk alakítani.

A gyermeki észlelés fejlesztése folyamán figyelmet fordítunk a tér, idő, mozgás, vizualitás, mennyiségi gondolkodás, beszéd, tapintás fejlesztésére.

c) A megfigyelés fejlesztése:

A gyermekeket minden érdekli, spontán tevékeny módon szerzik ismereteiket, az önkéntelen megfigyelés érvényesül. Ezek sokszor pontatlanok lehetnek. A pontos megfigyelés nem választható el az érzékszervek fejlesztésétől.

Az érzékelés-észlelés finomítása megkönnyíti a pontos megfigyelést. A szándékos megfigyelés alakítására törekszünk, mivel feltétele az iskolai tanulásnak.

d) A figyelem fejlesztése:

Elsősorban a gyermekek önkéntelen figyelmére építünk. Kitartóbb figyelemre kell nevelnünk, melynek alapja a tájékozódási reflex. A fejlesztés lehetséges eszközei: érdeklődést felkeltő szemléltető képek, eszközök, tárgyak, játékok, amelyekkel manipulálni is tud.

Figyelemfelkeltés nélkül nincs szándékos megfigyelés, nem működik a képzelet, nincs gondolkodási művelet, sem átgondolt cselekvés.

---

e) Az emlékezet fejlesztése:

Ezen a téren a feladatunk kettős. Az önkéntelen emlékezetből a szándékos emlékezet kialakulásáig eljutni, valamint a terjedelmét fejleszteni. A szándékos és a gondolati bevésés elválaszthatatlan egymástól, így mindkettőre kiemelt figyelmet fordítunk.

f) A képzelet fejlesztése:

A játék, mese, elbeszélés, ábrázolási tevékenység, bábozás egyaránt fontos eszköze a képzelet fejlesztésének. Ha a gyermek nem talál magyarázatot, képzeletét hívja segítségül, ilyenkor az ismeretek bővítésével, a valóság sokoldalú megismerésével juttatjuk el a realitás irányába.

g) A gondolkodás fejlesztése:

A szemléletes-cselekvő gondolkodásból fokozatosan jut el a gyermek a képszerű gondolkodás szintjére, majd óvodáskor végén szükséges a fogalmi, nyelvi gondolkodás kialakulása, amely az iskolai tanulás alapja.

Problémamegoldó képességük függ a gondolkodási műveletek fejlettségétől. Analizálni tudnak cselekvési és szemléleti síkon, tárgyakat felsorolnak gondolkodás síkján. A szintézis legtöbbször együtt jelentkezik az analízissel (tárgyakat szétszed, összerak).

Összehasonlítanak, fogalmakat alkotnak, képesek következtetéseket hozni.

A gondolkodás mellett a beszéd fejlesztésére is törekszünk, hiszen a gyermek gondolatainak nyelvi eszköze.

II.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

A kiemelt figyelmet igénylő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, konduktor) közreműködésével.

II.4.1 Különleges bánásmódot igénylő gyermekek**Tehetségigérek nevelése, fejlesztése**

Fontos számunkra a tehetségigérek kibontakoztatásának támogatása, komplex személyiségfejlesztése differenciált módszerekkel, rendszeres, tervszerű foglalkozásokkal.

Ennek megvalósulási területei:

- Játékos mozgásfejlesztés
- Zenei és mozgásos képességeinek fejlesztése, néphagyományőrzés

---

➤ Bozsik program

A kiemelkedő tevékenységek megnyilvánulási formáit, fejlesztésének módját rendszeresen rögzítjük.

Célunk:

- A tehetségígéretek felismerése, a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése
A tehetségígéretek gondozása, komplex személyiségfejlesztés óvodai keretek között
- differenciált tanulási stratégiák biztosítása, a gyermekek saját képességeihez igazodó fejlesztés
- családokkal való kapcsolat, szakmai együttműködés kialakítása, fenntartása

Feladatunk:

- differenciált fejlesztés megvalósítása
- gyermekek fejlődésének nyomon követése
- a nevelőtestület szakmai módszertani ismereteinek folyamatos bővítése a tehetségnevelés terén
- személyi és tárgyi feltételek biztosítása

SNI, BTMN gyermekek nevelése, fejlesztése

Óvodáinkban, az intézmény Alaptó Okiratának megfelelően látjuk el az SNI, BTMN gyermekek integrált nevelését, fejlesztését.

Célunk:

- hátránykompenzáció
- az együttnevelés megvalósítása
- a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a speciális fejlesztés biztosítása
- a nevelőtestület a gyermekek fejlesztéséhez szükséges hiteles magas szintű pedagógiai és pszichológiai ismeretekkel és képességekkel rendelkezzen

Feladatunk:

- Az óvodapedagógus megfigyelése alapján a sajátos nevelési igényre utaló jelek felismerése
- A szülővel, a szakemberekkel való együttműködés

-
- A fejlődés nyomon követése, a fejlesztendő területek rögzítése a gyermekek fejlődésének nyomon követési dokumentumában
  - A fejlesztéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása
  - Elfogadó, toleráns környezet biztosítása, közösségbe való beilleszkedésük segítése
  - Képességek differenciált fejlesztése, a javasolt fejlesztési területeknek megfelelően
  - Együttműködés a szakemberekkel, javaslataik figyelembe vétele a pedagógiai folyamatok megvalósítása során.
  - A nevelőtestület szakmai módszertani ismereteinek folyamatos bővítése

Hátrányos helyzetű gyermekek

A társadalmi, gazdasági változások hatással vannak a családok életére, melyek szociális, anyagi, működésbeli problémákat okozhatnak. Az óvodában ezért kiemelten fontos feladat a gyermekvédelem. Bizalmon alapuló nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakításával, az óvoda dolgozóinak elfogadó, támogató hozzáállásával biztosítjuk minden gyermek számára az esélyegyenlőséget, a hátrányok kompenzálását.

Célunk:

- Hátránykompenzáció
- Megfelelő minőségű óvodai nevelés biztosítása
- Gyermekvédelmi feladatok hatékony ellátása

Feladatunk:

- A családi háttérből adódó hátrányok kompenzálása,
- Esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés biztosítása,
- Gyermekvédelmi feladatok ellátása
- Gyermekjogok érvényesítése
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése.
- A differenciált fejlesztés egyéni képességek figyelembe vételével

II.5 Mérési mutatók

A gyermekek mérési eredmények kimutatása intézményünkben az egyes gyermekek fejlődésének nyomon követésének eredményei (A gyermekek fejlődésének nyomon követési dokumentuma) és a csoportszintű eredmények (Csoportnapló), alapján történik.

Az óvodapedagógusok tudatosan törekednek, a gyermekek a szociokulturális háttérének megismerésére, a szociális hátrányok enyhítésére. Az óvoda fejlesztő hatását a gyermekek képességeinek megismerésének intézményi gyakorlata, az óvoda tehetséggondozó tevékenysége, az SNI és BTMN gyermekek nevelése biztosítja.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése részeként valamennyi gyermek képességeit az óvodapedagógusok figyelemmel kísérik. Az óvoda az átlagosnál gyengébben teljesítő gyermekek esetében differenciált fejlesztést valósít meg szorosan együttműködve a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel. A Pedagógiai programban rögzített szabályok alapján végzett gyermekvédelmi tevékenységgel hátránykompenzációs tevékenység megvalósul. Az óvodában valamennyi gyermek egyéni, differenciált bánásmódban részesül, mely a többi gyermekkel való együtt haladását támogatja.

III. Az óvodai élet megszervezésének elvei

III.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelő munka kulcsszereplője az óvodapedagógus, jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó és segítő attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusok tevékenységének és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Óvodai férőhelyek eloszlása a MIÓVI Mesevár Tagóvodájában:

1.Pillangó csoport	25 fő
2.Micimackó csoport	25 fő
3.Méhecske csoport	25 fő
4.Napocska csoport	25 fő
Összesen:	100 fő

Személyi feltételrendszer:

A magas szintű nevelő-fejlesztő munkát az óvodapedagógusok elhivatottsága mellett a folyamatos továbbképzése és önképzése biztosítja. Az „Alakítsuk együtt jövőnket” mesterprogram

megvalósításához szükséges ismeretek megszerzésével, megosztásával, gyakorlatba való beépítésével a Helyi Pedagógiai Programunk még magasabb színvonalú szakmai háttérrel biztosít óvodásaink testi-lelki fejlődéséhez.

Intézményünk valamennyi óvodapedagógusa felsőfokú képzettséggel rendelkezik, illetve többségük a pedagógus életpálya modell PED II. minősítését sikeresen megszerezte, valamint egy óvodapedagógus mesterpedagógus minősítéssel rendelkezik.

Szakkvizsgával a következő területen rendelkeznek óvodapedagógusaink:

- Fejlesztő pedagógus
- Tanügy igazgatási, nevelési-oktatási, intézményi ismeretek kiemelt tanulmány területen
- Közoktatás vezetői pedagógus szakkvizsga

Továbbképzések, tanúsítványok:

- Dyslexia prevenció
- Beszédpercepció diagnosztika és terápia
- Művészeti nevelés
- Ének-zenei tehetséggondozás
- Vizuális nevelés
- Mozgásfejlesztő terapeuta
- Kedves ház pedagógia
- Okos kocka fejlesztőjáték család ismerete
- Esélyegyenlőség, hátránycsökkentés
- Inkluzív nevelés
- Így tedd rá! –népi zenei játékok
- Számítógép-kezelői ismeretek
- Diabéteszes gyermek speciális ellátása
- MLSZ Grassroots Önkéntes Szervező

Az „Alakítsuk együtt jövőnket” mesterprogram megvalósításához szükséges ismeretek:

- Közoktatás vezetői pedagógus szakkvizsga
- Mérési értékelési ismeretek
- Mentálhigiénés ismeretek bővítése (előadások, szakirodalom, továbbképzések)

III.2. Tárgyi feltételek

Az intézmény 1965-ben kezdte meg működését 3 csoporttal, amely 1 év múlva 4 csoportra bővült. 1998 szeptemberétől a magas gyermeklétszám indokoltta tette egy 5. csoport megnyitását, melyet az óvodához tartozó szolgálati lakásból alakítottak át. A hely adottságai miatt itt egy kis létszámú csoport működött, mely 2021-ben megszüntetésre került.

Jelenleg óvodánk 4 csoporttal, 100 férőhellyel működik.

2019.év folyamán a TOP-6.5.1-16-MI1-2017-00007 pályázat keretein belül energetikai és villamossági felújításon esett át óvodánk, mely során az épület akadálymentesítése is megtörtént.

Az óvoda belső elosztása nem változott, nem minden csoporthoz kapcsolódik közvetlenül öltöző és mosdó helyiség, tornateremmel nem rendelkezünk.

Az intézmény csoportszobái esztétikusak, jól elrendezettek. A gyermekek által használt tárgyi eszközöket hozzáférhető és biztonságos helyen tartjuk.

Igyekszünk optimális munkakörnyezetet kialakítani az óvodai munkatársaknak.

Külön helyiséget alakítottunk ki a szülők fogadására, ahol a gyermekekkel kapcsolatos beszélgetésekre nyílik lehetőség.

Az óvoda udvarát, kertjét, épületét, berendezését úgy alakítottuk ki, hogy az a gyermekek biztonságát, kényelmét és a harmonikus fejlődését szolgálja. Fontosnak tartjuk a gyermekeink mozgás- és játékigényeinek kielégítését.

Az „Alakítsuk együtt jövőnket” mesterprogram megvalósításához szükséges helyek kialakítása, tárgyi feltételek biztosítása.

III.3. Az óvodai élet megszervezése

III.3.1 Az óvodai csoportok dokumentumai

Az óvodai nevelés tervezését, a gyerekek megismerését és fejlődésük nyomon követését egységes dokumentumok segítik, melyeket az ovi KRÉTA felületén használunk.

III.3.1.1 Csoportnapló

Csoportnapló tartalma:

- A gyermekek névjegyzéke, óvodai jele
- Összesített adatok
- Tanköteles gyermekek nyilvántartó lapja
- Napirend 09.01- 05.31-ig

-
- Napirend 06.01-08.31-ig
  - Heti rend
  - Születésnapok
  - Hivatalos látogatások
  - Óvó-védőintézkedések
  - Nevelési terv I. félév
  - Nevelési terv értékelése I. félév
  - Nevelési terv II. félév
  - Nevelési terv értékelése II. félév
  - Befogadási terv
  - Befogadási terv értékelése
  - Csoportprofil
  - Feljegyzés a csoport életéről
  - Fogadóóra
  - Kiemelt cél
  - Kiemelt cél értékelése
  - Logopédiai ellátás
  - Nyári élet tervezése
  - Nyári élet reflexiója
  - Nyílt napok rendje
  - Szülői értekezletek
  - Szervezési feladatok
  - Szokás és szabályrendszer
  - Statisztikai adatok
  - Ünnepek, kirándulások terve és reflexiója

III.3.1.2. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermekek fejlődésének nyomon követése az ovi KRÉTA felületén történik.

Rögzítjük a gyermekek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, javaslatokat, valamint az elért eredményeket, melyről a nevelési évben két alkalommal tájékoztatjuk a szülőket. Szükség esetén speciális szakember, logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus segítségét kérjük.

Gyermek fejlődésének nyomon követése

Anamnézis

Életszakasz: óvodakezdés előtt

A gyermek általános egészségi állapota

A gyermek mozgás- és beszédfejlődésének jellemzői

Egyéb jellemzők

Életszakasz: óvodakezdés

A gyermek beszéd- és mozgásfejltségének jellemzői

A gyermek szociális, érzelmi fejlettségének jellemzői

A gyermek szokásai, önállósági szintje

A gyermek általános egészségi állapota

Egyéb

Értékelési szempontok:

A gyermek motoros fejlettsége

Nagymozgás

Finommozgás

Vizuomotoros mozgás

A gyermek kommunikációs fejlettsége

Beszédértés

Beszédprodukció

A gyermek szociális fejlettsége

Társas kapcsolatok

Játék

Énfejlődés

A gyermek önállóságának fejlettsége

Önállóság

Önszabályozás

Szokások

A gyermek kognitív fejlettsége

Megismerő funkciók

III.3.2 Fejlesztő iskola előkészítő tevékenységek

A nagycsoportos gyermekek, tankötelezettségi korukat megelőző nevelési évben naponta összesen 45 percben fejlesztő iskola előkészítő tevékenységekben vesznek részt.

Azokat a képességeket, készségeket fejlesztjük, amellyel lehetővé tesszük számukra a sikeres iskolakezdést, és elősegítjük a későbbi eredményes tanulást.

A tanköteles korú gyermekek egyéni fejlettségi szintjét az oviKRÉTA felületén rögzítjük.

III.3.3 Az óvoda kapcsolatai

A gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása érdekében intézményünk rendszeres kapcsolatot tart fenn más intézményekkel, szervezetekkel. A kapcsolattartás formái: szóban, írásban, digitálisan valósulnak meg.

A MIÓVI Mesevár Tagóvodája partnerei:

- A Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Mesevár Tagóvodájának fenntartója, a Miskolc Megyei Jogú Város önkormányzata
- A MIÓVI vezetősége
- A MIÓVI Tagintézmény igazgatói
- Az óvodánkba járó gyermekek családjai
- MESZEGYI Kiliáni Bölcsőde
- Közvetlen környezetünkben található iskolák
Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
és a Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kaffka Margit Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskolája
- BAZ Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Területi Védőnői Szolgálat
- A MESZEGYI szociális munkatársa
- A MIÓVI speciális szakemberei: óvodapszichológus, fejlesztő pedagógus
- Kilián városrész önkormányzati képviselője
- A MIHŐ Kft
- A Tapolcai Kerek kórus

III.4 Pedagógiai folyamatok tervezése

A nevelési folyamatokat féléves időszakra tervezzük az elért eredményeket az nevelési terv értékelésében rögzítjük. Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni képességeit, a csoport összetételét.

A nevelési terv fejezetei:

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

III.4.1 Napirend

A gyermekek egészséges fejlődéséhez napirendünk biztosítja a szükséges feltételeket. Mindezeket megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósítjuk meg.

Napirendünk, heti rendünk figyelembe veszi a helyi szokásokat, az épület adta lehetőségeket, igényeket, egyéni szükségleteket. Azokban a csoportokban, ahol nincs közvetlen kapcsolat a mosdóval, vagy távol esik a csoportszobától a mosdó a gyerekek biztonságát és a baleset megelőzését szem előtt tartva nem tudjuk megvalósítani a folyamatos étkeztetést. Napirendünket a csoportokkal megbeszélve alakítottuk ki.

A napirendben megjelölt tevékenységek egységesek az óvodán belül, az időkeret pedig rugalmasan alkalmazkodik a csoport összetételéhez, korosztályához, fejlettségi szintjéhez.

A szabad játék nagy hangsúlyt kap, megfelelő időt biztosítunk a tevékenységekre.

Törekszünk arra, hogy az óvodai mindennapjainkat a rugalmasság és a szabad játék elsődleges szerepe jellemezze.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő tevékenységeket óvodapedagógus irányítja. Biztosítjuk nagycsoportban összesen napi 45 percben az eredményes iskolakezdéshez szükséges képességek, készségek differenciált fejlesztését.

Napirend

	Időkeret	Tevékenységek
D É L E L Ő T T	6.00-7.00	A gyermekek folyamatos érkezése, játék az összevont csoportban
	7.00-10.00	Szabad játék, tevékenységekben megvalósuló tanulás, differenciált képességfejlesztés (Nagycsoportban összesen napi 45 perc) Mindennapos mozgás Gondozási tevékenységek Tízórai
	10.00-11.30	Szabad játék, differenciált képességfejlesztés, spontán és tervezetten szervezett tapasztalatszerzés csoportszobában, szabadban, fejlesztő szobában. (Nagycsoportban összesen napi 45 perc) Mindennapos mozgás Mozgás, levegőzés, séta
	11.30-13.00	Előkészületek az ebédhez Gondozási feladatok Munka jellegű tevékenységek (naposi munka, önkiszolgálás) Ebéd
D É L U T Á N	13.00-14.45	Gondozási tevékenységek (fogmosás) Előkészületek a pihenőhöz Pihenő
	14.45-15.30	Gondozási tevékenységek Uzsonna
	15.30-17.00	Szabad játéktevékenység, differenciált képességfejlesztés, csoportszobában vagy az udvaron

III.4.2. Heti rend

A Heti rend tartalmazza a tevékenységi területeket, melyek a külső világ tevékeny megismeréséből indulnak ki. A naponként megjelölt tartalmak csoportonként eltérőek, ami a komplex megvalósítás során rugalmasan változhat.

- Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatszerzés
- Rajzolás, mintázás, kézimunka

-
- Ének, énekes játék, gyermektánc
  - Verselés, mesélés
  - Mozgás

IV. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

IV.1 Játék

Az óvodai nevelésünk egészét átszövő tevékenységi forma, amely egyben az örömforrás alapja, a kisgyermek elemi szükséglete, személyiségének legsokoldalúbb és leghatékonyabb fejlesztő eszköze. A gyermek a különféle játékok közben ismerkedik a külvilággal: a valóság tárgyaival, a környezetében élő személyekkel és a köztük fennálló emberi kapcsolatokkal. A játéktevékenység a spontán ismeretszerzés széles bázisa, nem kötelező jellegű tevékenység. A gyermek a valóságot játéka során képszerűen fogja fel és benyomásait is ugyanígy adja vissza: konkrétan, képszerűen, szemléletesen, ezáltal egyre több ismeretet sajátít el a világból.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A szabad játék elsődleges szerepének érvényesítése
- Megfelelő hely idő és eszköz és élményszerzési lehetőség biztosítása
- Mintaadás, támogató, segítő magatartás
- A játékban való tudatos jelenlétével elmélyült, tartalmas játék segítése
- Tartsa szem előtt, hogy a játék a nevelési célok elérésének legfőbb eszköze.
- A játék fejlesztő hatásának kibontakoztatása a gyermekek egyéni sajátosságait szem előtt tartva
- A játéktevékenység megfigyelése alapján a csoport és az egyes gyermek fejlődéséről egyaránt értékes tapasztalatokat szerzése a gyermekek érzelmi-hangulati állapotáról, esetleges érzelmi sérüléséről, az értelmi képesség és a beszéd alakulásáról.
- A játék motiváló erejét kihasználva a sajátos nevelési igényből adódó hátrányok leküzdésének segítése
- Közösségformálás, szociális képességek fejlesztése, mentálhigiénés jólét lehetőségének biztosítása a játéktevékenység során

IV.2 Tevékenységben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulási folyamat a tanulást támogató környezet megteremtésével történik. A

kötetlen tevékenységek keretében szervezett tanulási folyamat irányított cselekvésre, szemléletes helyzetekben szerzett konkrét tapasztalatokra épül. A tervezett témakörök feldolgozásai a nap folyamán játékosan, a játékidőbe építve történnek, mikro csoportos vagy egyéni formában szerveződnek, a gyermekek részére önkéntes választási lehetőséget biztosítanak.

Az óvodapedagógus tudatos tervezőmunkáját a gyermek tapasztalataira, ismereteire, érdeklődésére, kíváncsiságára, igényeire, tudásvágyára alapozza. A feldolgozandó ismeretanyagok mennyiségét és milyenségét a résztvevő gyermekek életkori sajátosságai, fejlettségi szintje és érdeklődése határozza meg.

A tanulási folyamatban a játékos tevékenység dominál. Az óvodapedagógus a spontaneitásra, az önkéntelen figyelemre építve alakítja a tanulási folyamatot. A folyamat közben jön létre a gyermek tanuláshoz szükséges aktivitása

A cselekvéses tanulás a gyermekek számára spontán vagy szándékos tevékenység, melynek feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetősége. A szándékos tanulás irányított cselekvésre, szemléletes helyzetekben szerzett konkrét tapasztalatokra épül.

Az óvodai tanulás célja:

- komplex személyiségfejlesztés
- tapasztalatszerzés, ismeretek szerzése, rendszerezése
- az iskolai előrehaladáshoz szükséges képességek, készségek fejlesztése

(a gyermek tanköteles korát megelőző nevelési évben naponta 45 perces időkeretben)

Formái:

- utánzásos modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- szervezett játékos, cselekvésesbe ágyazott tanulás, irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembevételével
- Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.
- Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükségletekhez és egyéni képességekhez igazodva, tehetségfejlesztés, hátránykompenzáció
- Személyre szabott pozitív egyéni, fejlesztő értékeléssel gyermek személyiségének

---

kibontakozásának segítése, sikerélmény biztosítása

- A szervezeten tervezett tanulási folyamatok komplex módon való megvalósítása
- A felfedeztetés, a rácsodálkozás, a megtapasztaltatás, a megláttatás játékos élménye
- Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, pozitív attitűdök erősítése.
- A teljes személyiség differenciált fejlesztése az egyéni képességek, készségek, adottságok, érési ütem figyelembevételével, mely kiterjed a tehetségfejlesztésre, a környezettudatos attitűdre, magatartásra, viselkedésre és értékrendre is.
- Az iskolai előrehaladáshoz szükséges képességek, készségek fejlesztése
- A gyermek tanköteles korát megelőző nevelési évben naponta 45 perces időkeretben biztosítása

Formái:

- utánzásos modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- szervezett játékos, cselekvésbe ágyazott tanulás, irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés

IV.2.1 Verselés, mesélés

Mesehallgatáskor a szó segítségével következik be a valóság és vágyak áthidalása. A mese örömforrás és társas élmény.

A mese tanít az emberi együttélés törvényeire, magyar népünk szép erkölcsi szokásaira. A mese cselekménye megmozgatja a gyermekek képzelőerjét, megbékíti őket esetleges félelmeikkel, erősíti önbizalmukat.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok lehetőséget adnak a mindennapos verselésre, mondókázásra. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A mese - képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A mesélés során kialakult személyes kapcsolatban a gyermek biztonságban érzi magát, oldódnak szorongásai

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tudatos, gyermekközpontú, korosztálynak, egyéni fejlettségnek megfelelő meseválasztás

-
- A mesélés, verselés anyaga a népi rigmusok, mondókák, a magyarság történelmét feldolgozó mondák, népmesék mellett a klasszikus és az igényes kortárs irodalmi alkotások, más népek mesék közül kerüljön kiválasztásra.
  - Élőszavas mesehallgatás biztosítása
  - Minden napos mesemondás, ami a gyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan része.
  - Gyermekek ösztönzése saját vers és mese alkotására, dramatizálására, ábrázolására.
  - Kifejező, meggyőző, magával ragadó előadásával irodalmi élmény nyújtása.
  - Aktív és passzív szókincs, kifejezőképesség fejlesztése, a gyermekek ismereteinek bővítése

IV.2.2 Ének, zene, népi játék, tánc

Zenei nevelésünket a néphagyományokra épülő dalos játékokra, népi mondókákra, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokra építettük fel. Az ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok örömet nyújtanak, felkeltik a zenei érdeklődést, formálják a zenei ízlést, esztétikai fogékonyságot.

A közös éneklés, mondókázás, a környezet hangjainak megfigyelése fejleszti a zenei készségeket, ritmusérzéklet, hallást, valamint formálja a gyermekek nyelvi kifejezőképességét. Helyesebb lesz beszédük ritmusa, hanglejtése. A dalos játékokhoz tartozó mozgásformák, valamint a tánc során fejlődik mozgáskészségük, testséma ismeretük, térérzékelésük.

A népdalok éneklése, hallgatása a népi játékok a néptáncok segítik a népi kultúra átörökítését, a hagyományok ápolását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A zenei készségek és képességek fejlesztése, zenei anyanyelv kialakulásának támogatása
- A zenei élménynyújtása, esztétikai igény megalapozása, az igényes zeneművek megválasztásán keresztül.
- A zenei kreativitás, önkifejezés fejlesztése.
- Tánc jellegű motívumok, a népi tánc elemeinek megismertetése, utánpótláson alapuló táncmozgások megalapozása.
- Gyermekdalokat, dalos játékokat, népi mondókák, rigmusok, népdalok megismertetése
- A gyermekek sajátos egyéni adottságait figyelembe véve a zenei hallásuk, ritmusérzékük fejlesztése, tehetségígéretek támogatása

-
- Közösségformálás, szociális képességek fejlesztése, mentálhigiénés jólét lehetőségének biztosítása a zenei tevékenységek során
  - A zenei anyag a népi rigmusok, mondókák, a népi játékok, gyermekdal, népzene, néptánc klasszikus és az igényes kortárs zenei alkotások közül kerüljön kiválasztásra.

IV.2.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztését segíti. Ezért fontos, hogy esztétikus, ízléses és szép tárgyak vegyék körül a gyermekeket.

A tárgyi világ megismerése, feldolgozása, újra alkotása során fejlődik a gyermek vizuális észlelése, emlékezete, képzelete, szín- és formaészlelése. Manuális tevékenysége közben alkotásai tükrözik a világról szerzett ismereteit, elképzeléseit és érzelmi motiváltságát.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek egyéni szintjének megfelelően a látás, a vizuális gondolkodás, a tér, a forma és színeképének gazdagodását, esztétikai érzékének alakulását fejlesztése
- Különböző anyagok, technikák és eszközökkel megismertetése a gyermekekkel
- Természetes anyagok, eszközök, termékek használatának előtérbe helyezése, újrafelhasználás lehetőségeinek kiaknázása
- A természet szépségeire, színeire, formáira való rácsodálkoztatás
- Folyamatos alkotó légkör megteremtésével az alkotókedv felkeltése
- Egyéni képességek fejlesztése: finommotorika, a szem-kéz koordináció a látási, tapintási, mozgási érzékelés
- A gyermekek sajátos egyéni adottságait figyelembe véve a tehetségigérek támogatása

IV.2.4 Külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése magában foglalja a gyermeket körülvevő világ megismerését, megismertetését. Törekszünk komplex módon kialakítani ezt a nevelési területet, hiszen a valóságban is egységben jelenik meg a gyermek számára a külvilág. Matematikai ismereteit, tapasztalatait a formai, mennyiségi, téri viszonyokról az őt körülvevő környezet megismerése és az attól való elvonatkoztatás útján szerzi meg.

A közvetlen társadalmi és természeti környezettel, valamint a környezet matematikai vonatkozásaival való ismerkedés közben valamennyi értelmi képesség fejleszthető. A gyermekek tudatosabbá válnak az önálló tapasztalatszerzésben, növekszik önbizalmuk, kitartásuk, figyelmük tartósabbá válik, erősödik akaratuk, önfegyelmük. Egész életre kihatóan alakulnak a környezetkultúra alapvető szokásai és viselkedési formái.

A tapasztalatszerzés során pozitív érzelmi viszonyba kerülnek a természettel, felfedezik annak szépségeit, meglátják annak értékeit, annak formái, mennyiségi és téri viszonyaival együtt.

Ismereteik segítik őket abban, hogy életkoruknak megfelelően, egyre könnyebben igazodjanak el az emberek és a természet világában.

Szemléletünkben kiemelt fontosságú a természetvédelem, a környezettudatos életmód megalapozása. Célunk természetet szerető és védő, környezetbarát életmódot folytató, a környezettel harmóniában élő gyermekeket neveljünk, a környezettudatos életmód megalapozása, a fenntartható fejlődés biztosítása. Változatos, élményekkel teli tevékenységekkel, játékos tapasztalatszerzéssel, a természet szépségeinek felfedezésével koruknak megfelelően ismertetjük meg óvodásainkkal az őket körülvevő világot.

A környezet felfedezése, megismerése során kialakulnak a gyermekekben a kulturált magatartási formák, az érzelmileg motivált viselkedésformák. Megismerik a helyi hagyományokat, szokásokat, feléled bennük a hazai táj, a családi és tárgyi kultúra iránti érdeklődés és szeretet. Szűkebb és tágabb környezetük megismerése által jobban kötődnek szülőföldjükhöz, városukhoz.

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyermekek élményeire, tapasztalataira, spontán érdeklődésére, kíváncsiságára és megismerési vágyára támaszkodva a gyermekeket körülvevő környezeti, társadalmi világ megismertetése. A meglévő tapasztalataik és az új ismeretek elrendezésében segítség nyújtása

- A spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésére való felhasználása során tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása a formai, mennyiségi, téri viszonyokról, tevékenységben való alkalmazás során.
- A természet színeinek, hangjainak, formáinak, változásainak megfigyeltetése
- Tervszerű tapasztalatszerzési lehetőségek teremtése a szülőföld, hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeinek megismertetésére.
- A természet és az emberek világa iránt pozitív érzelmi viszonyt kialakítása a megismerés és a befogadás vágyának felkeltése a környezettudatos gondolkodás megalapozása

-
- A természet szeretetére, a környezet és az állatok védelmére nevelés.
  - Gyermek bevonása az óvodánk udvarán lévő fürkész kert gondozásába, komposztáló használatába
  - Növények, állatok megismertetése, megfigyeltetése élőkönyvetükben óvodánk udvarán, séták, kirándulások alkalmával
  - A fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás megalapozása, alakítása.

IV.2.5 Mindennapos mozgás

Az óvodáskorú gyermekek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A mozgás adta lehetőségek által gazdagodnak tapasztalataik, alakul testsémájuk, térbeli tájékozódásuk, mozgáskoordinációjuk fejlődik. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő mozgás elősegíti a harmonikus személyiségfejlődést, az egészség megőrzését, megalapozza az egészséges életmód kialakítását.

A mozgásos tevékenység szervezeti keretei:

- szabad mozgásra épülő, játékban megjelenő spontán mozgásos tevékenység
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgásos tevékenység

A mindennapos mozgás a gyermekek számára aktív szabad játék mellett hangsúlyosan megjelenik irányított mozgás formájában is. A tervezetten szervezett mozgásos tevékenységek játékba ágyazottan, játékos formában valósulnak meg.

A spontán és szervezett mindennapos mozgás fejleszti a gyermekek erőnlétét, állóképességét, kondicionális képességeit ezzel támogatják a gyermekek egészséges fejlődését. Az alapvető mozgáskészségek és a hozzá kapcsolódó fogalmi rendszer kialakulásában és megszilárdításában

A szervezett, illetve spontán mozgásokból, mozgáselemekből álló játék, mindennapi mozgás mozgásfejlesztő tevékenységek, az eszközök használata hozzájárul az egyéni képességek differenciált fejlesztéséhez, a gyermekek mozgásintelligenciájának fejlődéséhez, a helyes testtartás kialakításához, valamint a pszicho motoros készségek, képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

A mindennapos spontán mozgások, komplex mozgásformák pozitívan hatnak a gyermekek személyiségfejlődésére: pozitív énkép, önkontroll, szabálykövetés, együttműködés, kommunikáció, tanulási képességek, problémamegoldó gondolkodás.

Az óvodai nevelés minden napján, rendszeresen végzett spontán és szervezett egészségfejlesztő

testmozgást a gyermekek fejlettségi szintjét, egyéni képességeit, igényeit figyelembe véve minden gyermek számára biztosítjuk a gondozás, az egészséges életmódra nevelés hatásainak felerősítve.

A mindennapos mozgást változatos módon biztosítjuk: zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, népi játékok és táncok, kooperatív mozgásos játékok, mind ezzel elősegítve a mozgáskultúra játékos, táncos fejlesztését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A mindennapos mozgás feltételeinek megteremtése: hely, biztonságos környezet megfelelő idő, eszközök biztosítása a csoportszobában vagy a szabadban
- A természetes mozgásigény megőrzése, kielégítése és fejlesztése, a mozgás megszerettetése, az egészséges életmód megalapozása változatos tevékenységekkel a mozgáskedv felkeltése, a közös mozgás élményének, örömeinek biztosítása
- A helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásának megalapozása.
- Az óvodai élet minden napján minden gyermek számára az egyéni képességeket és szükségleteket figyelembe véve az egészségmegőrző testmozgás megszervezése
- Mozgásos tevékenységek során a személyiség sokoldalú fejlődésének segítése: természetes nagymozgások, mozgáskoordináció, szem - kéz, szem – láb koordináció, téri tájékozódási képesség, testtudat, szabálytudat fizikai erőnlét, állóképesség, kitartás fejlesztése.
- Segítse elő a társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával, kooperatív játékokkal a gyermek szociális képességeinek, a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képességének fejlődését.
- Zenére, ritmusra végzett feladatok, mozgásos, kooperatív játékok, népi játékok és táncok szervezése
- Eszközök használatának megismerése, gyakorlása
- Ismerje meg a gyermekek motivációs rendszerét erősítő technikákat, és bővítse tudását a differenciált tevékenységszervezés módszereivel kapcsolatban,

IV.3. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, külső irányítással történik, a gyermektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli. A munka az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható a gyermek számára. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző, megerősítő tényező.

Hozzájárul a gyermeki kapcsolatok színesítéséhez, mélyítéséhez, fejleszti a gyermekek kitartását, felelősségérzetét, önértékelését, kötelességtudatát.

Az óvodai élet során a gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelően munka jellegű játékos tevékenységek: önkiszolgálás, segítség a felnőtteknek, a csoporttársaknak, alkalmi megbízatások, naposi munka, udvari, kerti munkák, növénygondozás.

A gyermek munkajellegű tevékenység jellemzői:

- önkéntes, örömet szerez a gyerekeknek
- személyiségfejlesztő hatású, kitartásra, önállóságra, felelősség vállalásra nevel.
- megvalósulása során új ismereteket, tapasztalatokat szereznek a gyerekek
- közösségépítő hatású

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tudatos pedagógiai tervezés, szervezés, fejlesztő értékelés
- A munka jellegű tevékenység lehetőségének biztosítása figyelembe a gyermekek egyéni sajátosságait, képességeit
- Folyamatos pozitív visszajelzés, sikerélmény biztosítása
- A munka örömeinek és hasznosságának megérettetése
- Közös növény és kertgondozás megszervezése az udvaron és a csoportszobában.

V. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

1. az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget eléri
  2. Az iskolaérettség feltételei, melyek biztosítják az eredményes iskolai előrehaladást: testi, lelki és szociális érettség
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
  - A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődő. A tanuláshoz szükséges képességei kialakultak. Érzékelése, észlelése differenciált: a téri, vizuális és akusztikus észlelés, téri tájékozódás, a testséma.
  - A szociálisan érett gyermek, képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival egyaránt. Készen áll a változások elfogadására.

-
- Szabálytudata, feladattudata kialakulóban van, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, kitartó, önálló, megfelelő önfegyelemmel rendelkezik.

Az eredményes iskolai előrehaladáshoz szükséges képességek, készségek:

- az önkéntelen és szándékos emlékezeti bevésés és felidézés,
- Szándékos figyelem, fokozatosan növekvő tartalommal, terjedelemmel,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészséges fejlődő gyermek:

- érthetően kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában fejezi ki. a hangokat tisztán ejti Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és szűkebb és tágabb környezetéről; elemi mennyiségi fogalmakat ismer, matematikai tapasztalatokkal rendelkezik.

Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

Az iskolaérettség eléréséhez szükséges képességek, készségek folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett fejlesztő pedagógiai munkával érhető el.

Felhasznált irodalom:

- Magyar közlöny 44. szám 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Institúcia Integrovaný Materských Škôl v Miškovci Szervezeti és Működési Szabályzata OM: 028572
- Tanfelügyeleti kézikönyv
https://www.oktatas.hu/kiadvanyok/tanfelugyeleti_kezikonyvek
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában Alex-típo 1992
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Óvodai játékos fejlesztések kézikönyve, és fejlesztő játékok gyűjteménye, Flaccus kiadó 2010.
- „Alakítsuk együtt jövőnket” mesterprogram 2022.

-
- Pályázat a Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Mesevár Tagóvodája Tagintézmény-igazgató (magasabb vezető) munkakör betöltésére.